
Luis N a v a r r o, *Persone e soggetti nel diritto della Chiesa. Temi di diritto della persona*, Roma 2000, ss. 235.

W Kościele normy kanoniczne pozostają w służbie osoby i równocześnie przyczyniają się nie tylko do ochrony jej istoty i wolności, ale także służą osobom prawnym, które są wynikiem ludzkich inicjatyw. Kodeks prawa kanonicznego opublikowany w 1983 roku, wsłuchując się i obejmując swoimi normami prawnymi nową eklezjologię soborową, prezentuje duży krok na przód w tym kierunku.

Formalizacja norm kanonicznych, dotyczących osób prawnych w Kościele – zrodzonych z inicjatywy wiernych lub autorytetu kościelnego – oraz nowa konfiguracja prawna duchownych, wiernych świeckich oraz osób konsekrowanych, niewątpliwie wpływają na ochronę istoty oraz wolności osób fizycznych i prawnych w Kościele.

Prezentowana publikacja hiszpańskiego kanonisty, profesora katedry prawa osobowego na Wydziale Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu św. Krzyża w Rzymie, stara się nie tylko przedstawić obowiązujące normy kanoniczne w omawianej materii, ale przede wszystkim ukazuje je poprzez systematykę strukturalną, umieszczając ją w kontekście, który pozwala na

bardziej pogłębione zrozumienie materii kanonicznego prawa osobowego. Dlatego też, obok tematów tradycyjnych a mających charakter bardziej techniczny, takich jak zdolność prawna, zdolność działania oraz okoliczności, które na taką zdolność oddziałują; książka analizuje również fundamentalne statusy prawne osób, jako wyrażenie różnorodności sakramentalnej i różnorodności powołań w Kościele. W ten sposób publikacja daje możliwość lepszego zrozumienia działania poszczególnych podmiotów w ramach misji Kościoła.

Publikacja składa się z *Prezentacji* oraz z jedenastu rozdziałów, co ciekawe nie posiada wyróżnionego zakończenia.

Prezentacja przypomina Konstytucję apostolską *Sacrae disciplinae leges* papieża Jana Pawła II, który wskazując na racje, które usprawiedliwiają obecność prawa w Kościele i jego norm, zwraca jednocześnie uwagę, „aby wzajemne odniesienia chrześcijan były układane według sprawiedliwości umocnionej miłością, ustaliwszy i określiwszy bezpieczne prawa poszczególnych; aby wreszcie wspólne przedsięwzięcia, które są podejmowane, do prowadzenia życia chrześcijańskiego doskonale przez prawo kanoniczne były podtrzymywane, umacniane i popierane”. Zacytowane słowa przypominają charakterystyczną cechę prawa kościelnego: normy kanoniczne pozostają w Kościele w służbie każdej osobie.

Sukcesywnie rozdziały monografii podejmują następujące zagadnienia: osoba i podmiot w Kościele, osoba fizyczna w porządku kanonicznym, elementy determinujące pozycję prawną osoby, statut prawny duchownych (I), statut prawny duchownych (II), kondycja prawna wiernych świeckich, kondycja prawna osób konsekrowanych, osoby prawne w porządku kanonicznym, stowarzyszenia wiernych, prywatne stowarzyszenia wiernych oraz ostatni, jedenasty rozdział, przedstawia publiczne stowarzyszenia wiernych.

Zaprezentowana pozycja naukowa, która ukazała się w nowej serii wydawniczej: *pomoce kanoniczne*, ma przede wszystkim cel dydaktyczny i w dużej mierze bazuje na osobistym doświadczeniu naukowo-dydaktycznym Autora. Ponadto, jak sam zaznaczył, jest ona wynikiem doświadczenia płynącego z rozmów z kolegami, studentami i współpracownikami Wydziału Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu św. Krzyża w Rzymie, pod którego patronatem pozostaje wymieniona powyżej naukowa seria wydawnicza.

Ks. Tomasz Rozkrut